

21.03.2013

NGO: Pomaci u procesuiranju ratnih zločina u Hrvatskoj

Autor: Enis Zebić

Nevladine udruge koje monitoriraju suđenja za ratne zločine na hrvatskim sudovima predstavile su svoje primjedbe. Pozitivno je ocijenjeno procesuiranje niza slučajeva ratnih zločina nad Srbima, ali pozoreno je na još uvijek nedostatnu regionalnu suradnju.

Hrvatsko pravosuđe sve je više u stanju učinkovito procesuirati ratne zločine, međutim unatoč mnogim pozitivnim pomacima potrebna su dodatna poboljšanja, upozorile su hrvatske nevladine organizacije za ljudska prava koje monitoriraju te postupke.

„Sve je teže procesuirati počinitelje ratnih zločina, Kvaliteta dokaznog materijala se smanjuje zbog nekvalitetno i nepravovremeno provedenih istraga. U društvu još uvijek nije stvoreno ozračje u kojem bi se svjedočilo protiv počinitelja zločina 's vlastite strane'“, kazala je u ime Centra za suočavanje s prošlošću Documenta Vesna Teršelić.

Mladen Stojanović iz osječkog Centra za mir, nenasilje i ljudska prava o suđenjima u prošloj godini:

„Pozitivnima ocjenjujemo započinjanje ili nastavak rasprava u nekoliko predmeta ratnih zločina za koje godinama nije postojala volja da budu procesuirani, a u kojima je usmrćen ili zlostavljan veći broj osoba srpske nacionalnosti.“

Kao negativne strane Stojanović je istakao suđenja koja traju 10 i više godina te neprocesuiranje slučajeva miniranja kuća i deložacija s početka devedesetih.

Marko Sjekavica iz Građanskog odbora za ljudska prava zatražio je da se izmijeni zakon koji obavezuje državu da plaća sudske troškove djelatnicima Ministarstva unutarnjih poslova, ako se protiv njih pokreće postupak zbog uporabe sredstava prisile, pa i onda kada se radi o suđenjima za ratne zločine:

„Nužno je da se taj zakon promijeni! Nužno je da – iako postoji presumpcija nevinosti – postoje određeni korektivi i da u slučaju da oni budu pravomoćno osuđeni za ratne zločine ta sredstva moraju vratiti u državni proračun, a da ta sredstva budu kanalizirana prema žrtvama.“

Vesna Teršelić osudila je najnovije slučajeve govora mržnje upozoravajući na njihov mogući pogubni utjecaj na pravosuđe, a podsjetila je na svjedočenja više nekadašnjih političara koji tvrde da su za zločine s početka devedesetih znali ljudi iz vrha vlasti, a da su ih neki i nastojali zataškati, što bi trebalo ispitati:

„Smatramo da bi se Državnom odvjetništvo trebalo pozabaviti odgovornošću visokopozicioniranih osoba koje su naređivale zločine i onih koji nisu činili ništa da se ti zločini spriječe.“

Naglašena je potreba regionalne suradnje u procesuiranju ratnih zločina, a za to je drastičan primjer nekažnjavanje počinitelja ubojstva automatskim oružjem 76 starijih osoba hrvatske nacionalnosti 21. listopada 1991. godine u selu Baćin nedaleko Hrvatske Kostajnice. Pred desetak dana počinitelji su u odsutnosti osuđeni na ukupno 110 godina zatvora, ali su - osim jednog - nedostupni pravdi.

*„Zločin je počinjen u Hrvatskoj, a okrivljenici su uglavnom u zemljama regije – Srbiji i Bosni i Hercegovini. Regionalna suradnja je nužna kako bi počinitelji po ovoj nepravomoćnoj presudi bili dostupni hrvatskom pravosuđu“, kazao je **Eugen Jakovčić** iz Documente.*